

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra sociologie

Dětství a dětská socializace v MŠ

Bakalářská práce

Přílohy k bakalářské práci

Autor: Marcela Pavlová
Studijní program: B6703 Sociologie
Studijní obor: Sociologie obecná a empirická
Forma studia: prezenční
Vedoucí práce: PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

Hradec Králové, 2017

Obsah

Obsah.....	2
Rozhovory.....	3
1. Rozhovor.....	3
2. Rozhovor.....	11
3. Rozhovor.....	20
Pozorování.....	28
Pozorování 1.....	28
Pozorování 2.....	30
Pozorování 3.....	32
Pozorování 4.....	34
Pozorování 5.....	36
Pozorování 6.....	38
Pozorování 7.....	40
Pozorování 8.....	41

Rozhovory

1. Rozhovor

Bakalářská práce: Socializace v mateřských školách. První rozhovor. Datum 14. 2. 2017

Mohu se prát na první otázku? 00:00:14-4

Můžeš 00:00:14-4

Tak nejprve bych se chtěla zeptat, jestli bys mi řekla svůj osobní profil, kolik ti je let, jakou máš praxi v mateřské škole, na jaké jsi pozici a studovaný obor. Začneme třeba tím věkem 00:00:28-9

Věk 37 let, praxe v mš 8 let, teď jsem na pozici asistentky na poloviční úvazek a druhý je učitelka v mateřské škole a studovaný obor mám speciální pedagogiku obor tyflopedie. 00:00:50-4

Mohu se začít ptát na otázky, které se týkají socializace? 00:00:53-8

Ano 00:00:54-9

Dobře děkuji. 00:00:56-4

Jaké metody prosociálních činností používáš ve vzdělávacím procesu mateřské školy? 00:01:04-9

Nejvíce používám metodu vyprávění, vysvětlování, hodně se mi osvědčila metoda druhé šance. 00:01:15-9

Můžeš mi to nějak popsat? 00:01:15-9

Metoda druhé šance, když se dětem něco vůči kolektivu nebo i nám nepovede, mají možnost si to samy opravit, po vysvětlení nebo když si nevědí rady po rozhovoru, jak by měly pokračovat dál, co by mělo nastat a samy si rozmyslí, jestli to budou absolvovat. 00:01:38-6

Děkuji, máš ještě nějaké metody, které uplatňuješ? 00:01:42-0

Ještě metoda dramatizace, kterou vlastně používám proto, abych dětem ukázala vhodné i nevhodné postupy. Není to jenom o pozitivním, ale i negativním přístupu. 00:01:56-3

To je zajímavé, děkuji. Další otázkou jaké činnosti socializační se objevují v denním režimu mateřské školy? Jestli bys mi dokázala nějaké vyjmenovat? 00:02:07-4

Socializační činnosti se prolínají dnem, už to začíná jenom samotným pozdravem s paní učitelkou kdy tím, že dítě vlastně pozdraví, podá ruku, tak přijímá autoritu toho učitele a zároveň se zdraví i s ostatními dětmi. A ty ho včlení do toho kolektivu tím, že se pozdraví. Potom při hygieně, při stolování, při všem si vlastně dítě buduje svoji pozici v tom daném kolektivu a při řízených činnostech, kdy učitelka může různými metodami vlastně dítě povzbuzovat nebo naopak dávat do pozadí to dítě, tak aby se správně včlenilo. Aby dokázalo používat své klady v té společnosti. 00:03:19-8

Ještě se zeptám, jestli máš nějaké výsledky prosociálních činností, jestli se ti něco za ta léta praxe osvědčilo, nebo nějaký příklad prosociálních činností, o kterých víš, že si děti osvojily. 00:03:39-3

No zvládly.. Třeba já jsem zas ze své praxe určitě měla děti z různých sociálních vrstev, takže tam šlo třeba jen o to, vyrovnání se se spolužáky, kteří měli lepší pozici. Třeba to se mně osvědčilo. To jsem byla ráda, že jsem tohle dokázala. A co se vždycky naučí a osvojí si? No určitě začneme jenom u toho pozdravu. Plno dětí, když nastoupí do školky, neumí pozdravit nebo neumí přijmout autoritu toho učitele, takže to se naučí ve školce vždycky 00:04:27-2

A co třeba hygienické návyky? 00:04:28-6

Hygienické návyky jsou určitě již dané u dítěte rodinou a většinou to dítě by mělo zvládnout, ale jsou děti, které to nezvládnou, jenom třeba mytí rukou po toaletě, což si myslím, že je velký problém. 00:04:51-9

To určitě je. Ještě bych se ráda zeptala na to, jaké vidíš úskalí v socializačním procesu dnešní doby? Co si myslíš, že brání socializačnímu vývoji jak v rodině, tak v mateřské škole?

00:05:12-3

Co brání socializačnímu procesu? No už jenom ten start toho dítěte. To kde v jaké rodině se dítě jakoby narodí, jak ta rodina přistupuje k tomu, k té socializaci i k tomu vstupu do té mateřské školy, to si myslím. Že pokud tomu dítěti pomůžou, tak dítě má velkou šanci se včlenit už jenom tím, že navštěvují mateřská centra, pokud to dítě nenavštěvuje mateřské centrum, je to také znát, protože se vlastně dostane do velkého kolektivu poprvé, je samo, bez matky, "vhozeno do vody" a musí se naučit plavat a úskalí je v dnešní době to, že děti jdou do těch školek v dnešní době čím dál dřív. 00:06:01-5

Co si myslíš, že je přínosem pro výchovu a vzdělávání v mateřských školách za posledních pár let, co se tak podle tebe ujalo? 00:06:11-4

Přínosem pro výchovu a vzdělávání v mateřských školách je určitě využití techniky, ať už počítačový nebo různých manuálních činností, pomocí didaktických pomůcek, v tom, že se děti setkají se zmenšeninami reálných věcí a dokáží si s tím poradit to si myslím, že je velký přínos pro vzdělávání a výchovu. 00:06:39-6

Tak ještě se vrátím k těm prosociálním činnostem, když vlastně pracuješ jako učitelka, vedeš děti k socializaci, hodnotíš ty své socializační činnosti pozitivně, či negativně? Tu tvou výchovu dětí? 00:06:57-8

No já osobně si myslím, že ji hodnotím kladně. 00:07:04-2

Takže vidíš výsledky? 00:07:03-3

Vidím výsledky, vidím a myslím si, že dětem to pomáhá, protože ta socializace se prolíná celým životem, a když mi dobře nastartujeme, bude tam celý život. 00:07:18-6

Tak teď bych se ráda zeptala na další okruh otázek, které se týkají socializace dítěte v mateřské škole a doma. První otázkou je, jaký máš názor na povinnou školní docházku, která se chystá od září? 00:07:33-3

Ano od září tohoto roku. 00:07:37-2

A je to pro děti školního věku. Co si o to myslíš? 00:07:37-2

Myslím si o to, že je to velmi dobrá věc. Pokud k tomu budou všichni přistupovat tak, jak mají si myslím, že pro ty děti to bude jedno veliký plus, protože ať už je rozdíl ve škole a ve školce už jenom v tom, že paní učitelka ve školce je s dětmi po celou dobu jejich docházky, kdežto ve škole už ty děti si musí samy poradit během přestávek, během oběda, během převlíkání, učitelka není stále k dispozici, dítě může mít různé problémy s kolektivem, ať je to od šikany ať je to od nezačlenění nebo problém i s tím, že bude více zlobit aby na sebe upozornilo, v té mateřské škole si myslím, že dítě je vedené aby už v tom předškolním věku v těch jeho šesti letech se naučilo nějaké činnosti začít a ukončit aby se naučilo i to, že spolužáci jsou dobří, někteří i zlý a naučilo se hlavně ty situace řešit. Ne tím, že bude chodit za paní učitelkou a žalovat, ale naučí se v tom kolektivu, který některé děti až do pěti let nepoznají, naučí se to prostě zvládnout, aniž by musel zároveň myslet na to, že se má něco naučit a věnovat se výuce. Ten rok si myslím, že je dobrý v tom, že je to dobře připraví na školu. Největší nadějí v lepší socializaci dětí vkládám do povinné předškolní docházky. 00:09:14-4

Co si myslíš, že dítě nejvíce ovlivňuje. Vlastně v té socializaci.? 00:09:16-7

No určitě ho nejvíce ovlivňuje prostředí, ze kterého dítě pochází, protože tři roky svého života, což je celý život, který prožije, než nastoupí do mateřské školy je pro něj nejvíc, poté nastoupí do školky, nastoupí do nového prostředí a zde nastupuje vliv dědičnosti, samozřejmě děti se naučí, co od rodičů vidí ale plno problémů je dědičných, ať už to je průraznost toho dítěte v kolektivu nebo bojácnost toho dítěte nebo naopak snaha se v tom kolektivu prosadit až moc. 00:10:11-9

Takže myslíš především prostředí a dědičnost. 00:10:14-8

Samozřejmě individuální zvláštnosti, které by to dítě mohlo mít, zahrnuju do genetiky. 00:10:27-6

Máš tedy pocit, že se dítě chová jinak doma a jinak v mateřské škole? Měla jsi s tím někdy nějaký takový problém, třeba i s rodiči, že jste to řešili? 00:10:35-8

Samozřejmě za celou moji praxi se určitě vyskytly problémy, je to většinou tak, že to dítě ve školce, nebo ve škole mateřské přijme autoritu a je zvladatelné ve většině případů a doma samozřejmě se snaží vyřadit takzvaně. Takže více zlobí, ale za svoji praxi jsem měla naopak i děti, které naopak doma byly hodné, člověk o nich nevěděl a při přístupu do mateřské školy do kolektivu, který předtím nezažily, nezvládly to a začaly více zlobit nebo začaly své spolužáky napadat mlátit, kousat. A všelijak se snaží děti od sebe odehnat, což je špatně jelikož dítě se musí začlenit. A pak samozřejmě přiházejí problémy s rodiči, kteří vidí své dítě jinak, v jiných očích a my jako pedagogové vidíme dítě zase jenom v kolektivu. Tam musí nastat kompromis a ty rodiče se musí domluvit s učitelem, jak s tím dítětem dál pokračovat. 00:11:45-7

Děkuji, ještě se zeptám, jestli vidíš rozdíl v tom, když děti přijdou po prázdninách, jak se chovají? 00:11:59-2

Samozřejmě po prázdninách děti, veliký rozdíl. Za prvé za ty dva měsíce většinou děti udělají nějaký pokrok, takže tam vidíme, že jsou starší, víc toho umí a víc umí zlobit, a co se týká té socializace, tak třeba u slabších, u dětí, které nemají kolektiv doma, že jsou jedináčci nebo nenavštíví během prázdnin nějaký kolektiv tak ty mají většinou v září problém projít tím adaptačním procesem. Takže jako, určitě se chovají jinak a nejen o hlavních prázdninách, ale i po vánočních prázdninách. 00:12:40-5

Tak další okruh otázek je spojen s vývojovou psychologií dítěte, jaká je vlastně souvislost mezi vývojovou psychologií a socializací. Nejprve se tě zeptám podle sebe, co si myslíš, že je socializace. 00:13:01-5

Socializace podle mě je soubor všech činností, které slouží k tomu, aby to dítě se správně včlenilo do kolektivu, do celé společnosti a zároveň nebylo nějak utlačováno. 00:13:23-0

Teď se zeptám, jak si myslíš, že je socializace spojena s vývojovou psychologií dítěte? 00:13:27-5

No myslím si, že každé dítě v určitém věku potřebuje jiný stupeň té socializace a dítě, které se vyvíjí nějakým tempem je už schopno samo o sobě nám dát najevo, zda ten kolektiv chce nebo nechce, protože když dítě bude opravdu nějaké zpomalenější a bude v určitém věku, kdy ten kolektiv by mohl přijít, ale dítě samo vývojem k tomu není, nestýká se s kolektivem nebo může být zdravotně na tom jinak, tak samozřejmě ty požadavky na tu socializaci se budou tomu upravovat. 00:14:18-1

Dovedla bys mi popsat socializaci dítěte tříletého a šestiletého? Jaký v tom vidíš rozdíl? 00:14:23-7

Určitě u toho tříletého, jsme se už o tom bavily, že to je jeho první setkání s kolektivem, takže socializace toho dítěte tříletého je zejména o tom aby se cítilo dobře v tom kolektivu, je tam to odloučení od rodiny a od matky a to dítě to musí samo o sobě zvládnout, to je myslím si hlavní znak socializace toho tříletého dítěte. Takové to osvobození od té matky. A šestileté dítě to už prostě, to už je s tím kolektivem na stejno, pokud přišlo samozřejmě do školky ve třech letech. Takže už by mělo zvládat určité problémy, zvládat je samo a i v kolektivu si už uvědomovat rozdíly mezi správným a špatným chováním což si myslím, že tříleté dítě ještě nemůže poznat, kdy je to špatně a kdy je to dobře. Kdy to správně vyřešilo, kdy to špatně vyřešilo. Ovšem šestileté dítě, tím, že nastoupí brzy do školy, musí znát tyhle ty rozdíly už jenom pro jeho ochranu zdraví. 00:15:28-7

A ochranu ostatních dětí. 00:15:30-3

Samozřejmě také ochranu ostatních dětí. 00:15:31-2

Ještě bych se zeptala, jestli jsi někdy zažila příklad, že by mladší dítě předčilo v socializaci starší dítě. 00:15:41-4

Ano, ano, to jsem zažila několikrát. A jsou to většinou děti, které jsou z velké rodiny, to znamená, že je třeba více sourozenců. Jejich tři a více, kdy to dítě vlastně tou socializací projde v rodině nějakou činností, částí a vydobude si svoje místo. Nebo když jsou dvojčata tak to jedno dítě je takové průbojnější než to druhé no a u těch dvojčat je to ještě trochu jinačí ovšem říkám, jakmile mají více dětí tak i to mladší dítě může překvapit tím, že zvládá věci,

keré by třeba nezvládlo čtyřleté dítě. Je to i tam tím, kolik má možnosti se setkávat s kolektivem i to jak ti rodiče k tomu přistupují, pokud ty rodiče budou "miminkovat" takzvaně, tak samozřejmě i když mu bude šest tak socializaci nezvládne. 00:16:38-4

Dalším okruhem bude socializace a genderové podmíněnosti v tom socializačním procesu. Chtěla bych se zeptat, jestli bys dokázala popsat nějaké rozdíly socializace chlapce a dívky? Jaký v tom vidíš rozdíl, co ty holky, kluky víc baví, co dělají rádi a co jim jde? 00:17:07-3

Určitě rozdíl mezi chlapcem a děvčetem, základní rozdíl je samozřejmě v tom, že děvče přejímá roli matky, takže více si hraje s panenkami, stará se o domácnost, snaží se včlenit do tohoto kolektivu do holčičího kolektivu. Chlapec sám o sobě, který bývá průbojnější, ne vždy je, ale bývá, se zase snaží spíše se prosadit mezi chlapci, jsou to hry s autem, ať už to jsou závody, ať už to je stavba aut a garáží snaží se sám o sobě vyčlenit z toho kolektivu být lepší. Prostě být výš než ty ostatní, kdyžto děvčátka určitě si myslím, že nějaké procento tam je, které chtějí vyvyšovat nad ostatní, ale jsou určitě klidnější, ale lépe si hrají v kolektivu děvčata než chlapci a samozřejmě děvče, tím že přijde od matky do školky má větší tendenci se připnout na nějakou ženu, takže většinou na paní učitelku. A chlapci, mně sami o sobě si myslím, že se lépe socializují, rychleji. Odbrečí si to rychleji prostě. 00:18:33-4

Ještě se zeptám, vidíš rozdíl v přijímání sociálních pravidel mezi chlapci a dívkami? 00:18:40-7

Vidím, většinou lépe, ve většině případů lépe přijímají pravidla chlapci než děvčátka, děvčátka se snaží vždy o nějaký kompromis. Chlapci, pokud jsou dobře vedeni, tak přijmou pravidla rychleji, ale v dnešní době když si myslím, že každé dítě by se mělo rozvíjet svým tempem ať už v řízených činnostech ať už při hygieně, při všem tak ta socializace probíhá u každého jinak. A myslím si, že to půjde takhle dál do budoucnosti, že se tyto rozdíly smažou. 00:19:21-8

Ještě se zeptám na poslední otázku, jak vidíš dítě v kolektivu,? Jak na kolektiv reagují, jestli mají nějaké problémy nebo jestli si dokáží spolu hrát nebo jak se to řeší, když nastanou nějaké problémy? 00:19:35-3

My máme pravidla nastavená tak, že pokud je to konflikt, který je v možnostech toho dítěte

vyřešit, tak zachováváme jenom roli diváka, pokud je to konflikt, který je vyšší, nějaký už problém, který děti nezvládají samy vyřešit nebo dlouho ho řeší nebo dochází k agresi, tak potom do toho konfliktu musíme vstoupit. A tady nastává čas těch pravidel, kdy musíme dítěti vysvětlit, že jsou pravidla, která nelze porušovat. Ať už je to pravidlo ochrany toho, osobního prostředí, kdy dítě nechce ve své blízkosti ostatní děti, musí začít akceptovat i děti z obou stran, jak to dítě, které akceptuje, že jeho osobního prostoru se někdo dostane, tak i to dítě musí akceptovat, že tam to nějaké pravidlo je. [00:20:41-9](#)

Dochází ke konfliktu mezi dětmi často? [00:20:44-6](#)

To se nedá říct, to je v každé třídě jinačí, já jsem za svůj celý život, ne celý život, ale praxi jsem došla k názoru, že více konfliktu je mezi třídou, kde je více děvčat. Kdy děvčata jsou samozřejmě konfliktnější mluvením, takže jsou více slyšet. Chlapci jsou většinou přímější a vyřeší si to mezi sebou rychleji, o to agresivněji, což je bohužel také problém dnešní doby, že ta agrese se zvedá. [00:21:26-7](#)

Tak a poslední otázkou jestli má přátelství vliv na socializaci dítěte? [00:21:29-8](#)

Má velký vliv, ať už z té strany, že dítě nastoupí do školky s někým s kým už v tom přátelském vztahu je a nebo nastoupí do školky, kde ten kamarád už jakoby je, což je obrovské plus, protože on se má o koho opřít, jak emočně tak i dejme tomu fyzicky, že s ním někdo za tu ruku jde a to dítě to vnímá vlastně tak, že ta společnost je přátelská, že se nemusí ničeho bát, že tam už ten kamarád je a pomůže mu, kdežto když si to dítě vydobude nebo vytvoří přátelství v době když už do té školky chodí, ta samozřejmě furt to má ty kladné vlivy. Vždy je lepší, když jsou dva, ale občas se to může i zvrtnout, že se dítě, které bylo hodné, které bylo vstřícné, chytne s někým, kdo tak jakoby neodpovídá představám rodičů o tom, s kým by se dítě mělo přátelit. A pak nastává problém v socializaci, pokud ty rodiče tomu brání, nechtějí, aby to dítě si s určitým kamarádem hrálo, a už to dítě vnímá, že ta společnost se začíná dělit na dva tábory, hodné a zlé, což si myslím, že není účelem socializace. Ale socializací se to prolíná. [00:22:53-9](#)

Děkuji za rozhovor. [00:22:55-7](#)

2. Rozhovor

Bakalářská práce, socializace dětí v mateřských školách, rozhovor číslo 2, datum 19. 2. 2017. Tak nejprve bych se chtěla zeptat na osobní a profesní profil, chtěla bych vědět věk, studovaný obor, kde jsi studovala, jakou máš pozici v mateřské škole a praxi. A to je asi tak vše. 00:00:30-9

Tak je mi dvacet čtyři let, studovala jsem v Litomyšli, obor předškolní a mimoškolní pedagogika, jsem učitelka v mateřské školce a jedu čtvrtý rok praxe. 00:00:48-8

Děkuji, tak nejprve bych se tě chtěla zeptat na okruh, který se zabývá prosociálními činnostmi, tedy na otázku jaké metody prosociálních činností používáš ve vzdělávacím procesu mateřské školy. 00:01:05-4

Tak já mám ve školce dvou až tři a půl leté děti a myslím si, že jedna z hlavních a důležitých metod je nápodoba. Která je prostě pro ně stěžejní a nejvíc blízká, nejbližší. 00:01:29-2

A osvědčilo se ti to nějak? Napodobují tebe, nebo sebe? 00:01:35-5

Napodobují mě i sami sebe samozřejmě, ale určitě to má význam, určitě tam je vidět ten pokrok, to, že to v nich opravdu něco nechává. 00:01:50-3

Dokázala bys mi říct nějaký příklad, kdy se ta nápodoba v té školce odehrává? 00:01:57-9

Tak je to prakticky při každém pohybu, který udělám. Jdeme ze záchodu, já jdu k umyvadlu, děti to vidí a jdou se taky umýt ruce. Sednu si ke stolu, dám si nohy na zem, nedám si je na židličku, ty děti si sednou stejně, přijdou do školky, já jim podám ruku, oni ji natáhnou ke mně, znova. Všechno to vidí, všechno to opakují, každé slovo, které řeknu, slyším to pak od nich, ne třeba zrovna, ale za nějaký čas. 00:02:35-3

Takže si musíš dávat pozor, co říkáš? 00:02:35-3

Určitě. Maximálně. 00:02:37-8

Tak další otázkou je jaké prosociální nebo socializační činnosti se objevují u vás v denním

režimu v mateřské škole? 00:02:46-8

Tak prolíná se to vlastně celým denním režimem od okamžiku, kdy děti přijdou do školky, a pozdravíme se, pozdraví i rodiče i děti i my, podáme si ruce, potom začíná svačina, jdou si umýt ruce nebo uklidí si hračky, jdou si umýt ruce, samozřejmě s uklizením hraček je nějaká spolupráce. Pak u svačiny sedí a jedí nad táckem, pak si jdou zase umýt ruce. Při řízené činnosti, to se prolíná každým tématem nějak zvlášť. V těch řízených činnostech máme vlastně spoustu témat, ve kterých se ke každému tématu dozvedí nové informace, dozvedí se něco o sobě, o okolí, o kamarádech, o společnosti. Po řízené činnosti se jdeme vyčůrat, oblíkají se sami, zkoušejí se oblékat sami nebo pomáhají kamarádovi. Jdeme venku, zase musí to mít nějaký řád, něco se učí, něco zkouší, pozorují to okolí, pak přijdeme do školky, zase se samy svlékají nebo pomůžou kamarádovi, pomůžou nám uklidit oblečení, složit si to, oběd, pořád se to opakuje, jdou si umýt ruce, zase nějaký standart u toho oběda aby byl, aby věděly co a jak, aby uměly, aby znaly. Navíc je to zase všechno nápodobou, protože ty dvou letí drobečci, je těžko něco naučíš, spíš je to o výchově než o učení. A u odpočinku, vydrží, musí, berou ohled na ostatní, když už teda nechtějí vyloženě spát, odpočívají, potřebují to 00:05:40-1

Tak to my asi stačí, děkuji. A další otázkou jestli vidíš ty výsledky prosociálních činností, které v mateřské škole děláte a co se ti nejvíce osvědčilo v té školce? 00:05:53-1

Tak výsledky třeba nevidím zrovna v tom okamžiku, protože těm našim drobečkům trochu trvá, než se jim to jako zakoření, než si to uvědomí co a jak, ale rozhodně v dalších letech, když se někam posunují je to znát. Dostávají maximální základ všeho toho, co potom používají jako běžnou praxi, co považují sobě vlastní a jako naprosto automatickou běžnou věc. Když je chceme něčemu naučit vyloženě, nejlepší je určitě praktická ukázka, ať to jsou obrázky, nebo si to ošmatat nebo jít ven a podívat se přímo na určitou věc, určitě jim k tomu pomáhá, aby je to bavilo, takže písnička, hry a básničky. Tak. 00:07:08-8

Dovedla bys mi říct nějaký příklad, kdy podle tebe došlo k úspěchu v tom socializačním procesu? 00:07:18-1

Tak třeba zrovna k tomu oblíkání. Ty malí drobečci sedí, natahují ruce a nohy, čekají, až je oblékne maminka většinou nebo někdo, tím pádem paní učitelka a my lítáme od jednoho ke

druhému, strojíme, co se dá, ale ty větší, co už se zvládnou obléknout, kterým už stačí jen nějaká pomoc, tak samy když jsou oblečení, tak automaticky bez jediného slova, bez jediného připomenutí, samy jdou a těm dětem pomáhají. A říkají, pojd', teď mně nastav ruku, teď mně nastav nohu, tady zaděláme tohle, zkus tohle to sám, přesně tak, jak to slyší od nás, s klidem, bez vzteku, nehádají se u toho, opravdu pomůž. [00:08:12-2](#)

Takže ta spolupráce tam je? [00:08:13-2](#)

Maximální. [00:08:15-0](#)

Další otázkou je, jaké vidíš úskalí v socializačním procesu dnešní doby? [00:08:21-8](#)

Určitě rodiče. Protože děti jsou zlatý a dokážou do té hlavičky dát všechno, co jim nabídnete. A my se v té školce snažíme jim nabídnout jenom to nejlepší, věnovat se jim a mít ten pocit, že k něčemu jsou, že je má někdo rád, že zvládnou, co budou chtít. Ale pak víte, že přijdou domů, sednou si k televizi, dostanou vynadáno, že něco rozlily, že neumí nic, že jsou k ničemu a všechno to co vy se je snažíte podpořit a pomoci jim tak najednou maximálně ztrácí smysl a ty děti tím hrozně upadají. [00:09:14-2](#)

Protože, většinou si člověk pamatuje právě to, co je špatný a ne to co je dobrý. [00:09:19-4](#)

Takže rodina především. [00:09:23-7](#)

No ještě bych se tě chtěla zeptat, co si myslíš, že je přínosem pro vzdělávání a výchovu v mateřské škole, za poslední dobu. [00:09:33-3](#)

Myslím si, že přínosem je určitá volnost v okruzích vzdělávání, v tématech, které můžeš použít, v možnostech, které máš, nemusíš se prakticky držet tolika směrnic, ale na druhou stranu mi přijde naprosto ubíjející maximum papírování, neříkám, že bychom neměli psát třídnici a plán a tak, ale to množství a to jak je to nastavené co chce inspekce, co chce školství je naprosto zbytečné a co mě taky jako přijde co mě staví, co nás teda rozhodně neposouvá dál jsou tablety a počítače, notebooky, elektronika prostě do školky. [00:10:56-4](#)

A proč ti to přijde zbytečné? [00:10:57-8](#)

Protože tablet dvouletému dítěti do ruky prostě nepatří. Patří mu do ruky míček, aby věděl, že je to kulatý, patří mu do ruky kostička, aby věděl, jak to vypadá, co vypadá a nemá cvakat na elektronice. 00:11:20-4

Děkuji. Myslíš si, že tvoje práce v prosociálních činnostech, že bys ji hodnotila spíš kladně nebo záporně? Myslíš si, že má výsledky pro tebe? 00:11:35-3

Určitě kladně, pozitivně, má výsledky. A když se budeme snažit a budeme to posouvat dál, budeme mít výsledky i dál do dalších generací. 00:11:54-7

Tak teď se tě budu ptát na okruh otázek, které se týkají socializace dítěte v mateřské škole a také v domácím prostředí. První otázkou je, jaký máš sama názor na povinnou předškolní docházku pro děti v předškolním věku, která se chystá teď od září 2017? 00:12:13-2

Tak předškolní docházka má určitě význam, ale musela by být dotažená do konce, takže když teda povinná školní docházka, tak žádný vzdělávání doma, s tím že jednou za čtvrt roku dítě přijde na jakýsi nějaký přezkoušení, kdy ho vlastně ředitelka v podstatě vidí poprvé v životě. Jako má to význam, ale není to dotažené. Není to prostě dotažené do konce. 00:12:51-8

Jako myslíš, že to nemají ještě promyšlené. 00:12:53-8

Je to povinné vlastně tak, že ředitelka přijme dítě do předškolního vzdělávání, ale dítě nemusí být u zápisu. Do toho předškolního vzdělávání, takže tam přijde maminka, přinese tam přihlášku, ředitelka řekne ano, protože je to předškolák, bereme ho a maminka řekne, já sice nemám hotovou ani základní školu, ale budu ho vzdělávat doma a ředitelka řekne dobře, přijďte za čtvrt roku na přezkoušení, co umíte. Takže maminka je s dítětem doma, neplatí ani školné ani nic, je teda vedené v té předškolní docházce s tím, že se doma určitě vzdělává s maminkou a pak za čtvrt roku přijde to dítě s maminkou na přezkoušení, paní ředitelka ho vidí poprvé v životě a z toho má dělat nějaké závěry? 00:13:57-0

A s tím už máš zkušenosti? S tím, že mají dítě v předškolním věku doma? 00:14:02-2

Nemám, ale protože jsme to na poslední poradě dost řešili tohle téma, tak prostě samozřejmě, nebude se to stávat běžnou praxí třeba, ale co si budeme povídat, je tam ta možnost a až to nějaká třeba sociálně slabší rodina přijde na tuhle možnost, proč by toho nevyužila. Prostě

nemusí se to stát, ale až se to jednou stane, tak to je prostě nedořešené. Je to sice hezké, že je zapsaný, ale prakticky to nemění stávající situaci. 00:14:50-7

Ale celkově s tím předškolním vzděláváním souhlasíš? 00:14:54-3

Jo, když bude chodit do školky a půjde to tak, jak to má být, tak ano. 00:15:04-9

Dobře děkuji, teď se vrátím trošku k té socializaci, co si myslíš, že podle tebe dítě nejvíce ovlivňuje, jestli je to třeba prostředí, okolí okolo něj, nějaké jeho individuální zvláštnosti, dědičnost, co si myslíš? 00:15:21-9

Tak nejvíce bude samozřejmě okolí, rodina, to v čem vyrůstá, maminka, tatínek rodina, opatrovník, prostě ten hlavní, ke kterému mu srdíčko bije. Hnedka za tím bude určitě školka nebo místo ve kterém se dítě vzdělává, vyrůstá, protože tam tráví většinu svého dne, i když by neměly, jsou tam třeba opravdu od půl sedmé do půl páté a to je třičtvrtě jejich dne, doma se navečeří a jdou spát, takže to určitě, proto se snažíme, aby to za něco stálo a i ty dědičný dispozice. 00:16:17-7

A co myslíš, že nejvíc? 00:16:18-7

Prostředí. 00:16:19-8

Nejvíc prostředí, děkuji. Když se bavíme o tom domácím prostředí a o té rodině, myslíš si, nebo máš nějakou zkušenost s tím, že se dítě chová jinak doma a jinak ve školce? 00:16:33-8

Tak myslím, si že je to naprosto běžná praxe, protože, každý rodič přijde a říká, jak to, že vás tady poslouchá, když mě tady neposlouchá, jak to, že si tady uklízí hračky, když doma si je neuklízí, jak to že, doma se vzteká u každého pokynu a tady jde a všechno udělá, jak to že tohle, jak to že támhle to. Je to prostě naprosto běžná praxe a myslím si, že jde jen o to, jak se tomu dítěti věnujete, protože ve školce má tu pozornost, ví že, se s ním budete bavit a že prostě může přijít, kdežto doma mu rodiče řeknou, počkej, vydrž, dovařím, doklidím, dokoukám a takhle. 00:17:19-7

Když se bavíme o tom domácím prostředí, chtěla bych se ještě zeptat, jestli vidíš změnu v

chování, když děti přijdou po prázdninách zpátky do mateřské školy? [00:17:27-7](#)

Fíha to je hrozný, vidím, určitě za jedno prakticky zase začínáme s adaptací, postupnou novou, protože přece jen čas strávený doma je čas strávený doma, ale taky znova návyky, než zase docílíme toho, že automaticky chodí, chvílku to trvá, ve školce mají prostě režim a důslednost, kdežto ta doma prostě někdy chybí. [00:18:17-5](#)

Tak máme další otázku, jak si myslíš, že napomůže mateřská škola socializaci dítěte do budoucna? [00:18:24-7](#)

Tak maximálně, učí se tam prostě veškerý základ všeho, to co v běžném životě používáš, děláš, máš nějaký základ v mateřské škole. Přece jen od těch dvou let do šesti se toho dítě naučí nejvíc ve všech možných oblastech, takže prostě školka má význam a dává ti maximální hodnoty. [00:19:03-7](#)

Vidíš rozpor v socializaci v rodinně a v mateřské škole? [00:19:07-6](#)

Vidím, samozřejmě školka by měla maximálně spolupracovat s rodinou, ale vlastně někdy mám takový pocit, že by někdy měli nejdříve navštívit školku rodiče, aby věděli co a jak a pak teprve děti a začít je něco učit, protože když prostě to rodiče berou lážo pláž a nechtějí prakticky nic a my potom něco chceme, těžko se dělá nějaký kompromis. [00:19:55-0](#)

A neztrácíš někdy jakoby víru v sama sebe když vidíš potom, co ty rodiče jsou schopný dětem říct, nebo jak děti přijdou po těch prázdninách úplně zase vystresovaný? [00:20:14-0](#)

Ztrácím, začátky školního roku jsou hodně krušný a ztrácím prostě zase, než najedeme na tu notu s těma rodičema, než si to i ty rodiče vlastně uvědomí, že už nejsou s nimi jenom sami, ale že mají nějaký režim, chvílku to dá a je to náročný. [00:20:44-9](#)

Děkuji, další okruh otázek se bude zaměřovat na vývojovou psychologii spojenou s vývojem socializace v mateřské škole a já se tě zeptám, jestli je podle tebe ovlivněna socializace vývojem dítěte. To začlenění do společnosti vlastně a jak se to dítě vyvíjí. [00:21:13-9](#)

Tak myslím si že by děti už od malinečka měly být brány do společnosti, ale zároveň musí

mít jistotu v těch rodičích nebo v matce, takže podle mě by měly hnedka opravdu, neříkám, přijdu z porodnice a jdu na ples to určitě ne, ale nebát se s těmi dětmi chodit mezi lidi, do restaurací a všude tak možně protože i tam se oni socializují, tím že musí něco, už to mají zaběhnuté od malinečka. Čím dřív, tím líp, ne že je budu doma zavírat nebo budu s nimi zavřená, doma si budou moct dělat lážo plážo bugr, protože tam je vlastně nikdo nevidí, tam nikoho neruší a pak někam přijdou a nebudou vědět, prostě radši s nimi ty rodiče nebudou nikam chodit, protože vědí, protože to bude bugr, kdyby od začátku někam chodili a k něčemu je vedli, ty děti to znaly, tak přece jenom už se posunou líp a bude to pro ně jednodušší. 00:22:47-4

Mohla bys mi prosím tě ještě říct, jaký je rozdíl mezi socializací dítěte tříletého a šestiletého? 00:22:57-6

Tak tříleté má umět nějaké standarty, když nastupuje vlastně do školky tak rozhodně nějaká samoobsluha, nočník, plínky no prakticky každý den to říkám rodičům, hygienické návyky, přesto že ho pak ve školce prohlubujeme, že jo, měla by tam být snaha té nápodoby, že se budou snažit obléknout, nemusí to být špígl nýgl do půl minuty všechno pak nějaká hrubá a jemná motorika. 00:24:04-2

No a co u toho šestiletého si myslíš, že je základní aby věděly, už když jdou do té školy? 00:24:04-2

Tak šestiletý samozřejmě půjde do té školy tak rozhodně vztah k sobě samému, ke kamarádům, k učitelce, mělo by znát nějakou autoritu a uznávat autoritu, hygienické návyky by mělo mít zakořeněné už ne, že mu budu všechno připomínat a ne jenom hygienické návyky, jde i o etiku. 00:25:02-7

Další otázkou je jestli za tvou praxe někdy předčilo mladší dítě v socializaci starší? Myslím jako, že si osvojilo dříve některé věci než starší dítě. 00:25:10-3

Tak stává se to zase je vidět, jak s nimi pracují doma ty rodiče, samozřejmě dítěti, kterému doma od malička říkají, pojď jdeme si umýt ruce, jdeme támhle to, pozdrav, poděkuj, takhle budeme sedět u jídla, tak pak se stane, že tříleté dítě sedí a krásně jí a šestileté no dobře šestileté ne, ale pětileté u toho prostě nevydrží sedět, nejde automaticky si umýt ruce, o

pozdravení abys prosila na kolenou, o omluvení se někomu, ne. Jo stává se to. 00:26:07-4

Takže myslíš, že je to způsobený především tou rodinou nebo to může mít třeba i nějaký jiný podtext? 00:26:18-0

Tak my je to ve školce učíme, že takhle to prostě je a v té školce to tak nějak dělají, ale upevňují si to doma a když vidí doma, tak si to upevní, žijí v tom a berou to za svoje vlastní, ale když to nevidí doma a drtíme to jenom my ve školce tak jim to samozřejmě dělá problém a mají v tom zmatek. Jak to že se to ve školce dělá a doma se to nemusí dělat. Takže proto se prostě že tříletý to zvládá bez problému, krásně a pětiletý a šestiletý v tom prostě plave. 00:26:57-3

Děkuji, ráda bych se tě ještě zeptala, co si myslíš, že všechno obsahuje socializaci v tom dětském světě? 00:27:05-3

Všechno, od otevření očí po pohádku na dobrou noc. 00:27:16-8

Máme před sebou poslední tři otázky, které se budou týkat tak trochu genderu. Dokázala bys mi nějakým způsobem popsat rozdíl mezi socializací chlapce a dívky? 00:27:34-0

Tak já jsem za takový to, že by ženský neměly stát u plotny a chlapy nebo ženský dělat jen ženské práce a chlapy jen chlapské práce, myslím si, že by všichni měli umět od všeho něco, takže se snažím, aby i ty holčičky a kluci aby neříkali, tady to je holčičí a tady to je klučíci vyloženě. Ale na druhou stranu, kluci určitě nějakou úctu k holčičkám ať si kluci všechno vyřídí mezi sebou, ať oni se pomelou, ale holčičky budou bránit. Stejně tak holčičky více tíhnou k takovým těm, maminky, miminka, rodinka a tak, takže určitý rozdíl v tom je. 00:28:52-2

A jaký rozdíl vidíš v přijímání sociálních pravidel, když prostě máte daná třeba i ve školce máte nějaká pravidla, kdo to lépe přijme, rychleji. Kluci nebo holky? 00:29:02-1

No zase bych se odkázala na rodinu, čekalo by se, že to lépe přijmou holčičky, ale jako teď teda můžu říct, že to mám opravdu napůl v téhle třídě tenhle rok, když nekoukám do minulosti a že i ty kluci to letos zvládají lépe než holčičky, možná tím, že mám víc starších

kluků a míň mladších holčiček, takže ty holčičky to ještě nemají tak upevněné, tu socializaci, ale prostě bych šla zpátky zase k rodině, nevidím to v dětech, vidím to v rodičích. Že nezáleží na pohlaví dítěte, ale na rodině. 00:29:54-9

Myslíš si, že má přátelství v mateřské škole nebo třeba i mimo mateřskou školu vliv na socializaci dítěte? 00:30:03-9

Samozřejmě že má, protože rodina a kamarádi jsou ty, se kterými trávíme čas a se kterými budeme trávit čas do budoucna, a který budeme potřebovat v budoucnu. Ať psychicky nebo fyzicky, takže prostě jako jo, určitě má. 00:30:32-7

Nemáš nějaký příklad, kdy jsi viděla třeba nějakou pomoc kamarádovi, že mu to pomohlo třeba s vyrovnáním nějaké situace nebo konfliktu? 00:30:46-9

Tak stává se to, to jsou tak běžné věci, tak denní věci, že mě ani ne., prostě nepřemýšlím nad nimi. Ty děti k sobě chodí a omlouvají se, pomáhají, když někdo spadne, pomůžou mu se zvednout, jsou to kamarádi, často se objevuje to s tebou ka a s tebou neka, ale i to je určitý druh kamarádství, protože oni se k sobě zase vrátí a musí k sobě chovat nějaký cit, aby mohli říct, že s tebou neka. 00:31:27-8

Takže tuhle situaci nijak neřešíš, když to říkají.? 00:31:33-0

Ne, protože vím, že to jsou prostě kamarádi, že mu pomůžou i když často se mi třeba stává, teďka mám dvě holčičky, který se vyloženě, ty se pořád pošťuchují, pořád se bijí a štípou, každou chvíli jedna z nich brečí, ale když jdeme na procházku a řeknu chytني kamaráda, tak ty dvě jdou k sobě a vždycky jdou spolu. 00:32:01-9

Tak a poslední otázka, myslíš si, že u vás ve školce je ten kolektiv dětí tak nějak soudržný, že ty děti si spolu hrají, jak reagují na sebe v kolektivu? Mají často konflikty, problémy? 00:32:18-2

Myslím si, že máme hezký kolektiv, že ty starší berou ty mladší a ty mladší ba naopak jak napodobují starší, jak se jim snaží vyrovnat, jo je to příjemné. Samozřejmě denně jsou konflikty, denně se někdo cítí ukřivděný, denně se někdo zlobí, někdo je našťvaný, hádají se o

hračky, určitě, ale to k tomu prostě patří a ve finále se všichni chytanou za ruce, a když se jich zeptám, jestli se těší do školky, jestli to tam mají rádi, jestli se jim to líbí, jestli tam mají kamarády, vždycky řeknou, že jo. A prostě těší se, líbí se jim to a to si myslím, že je hlavní. 00:33:15-4

A když jsme se bavily o těch konfliktech, myslíš si, že více konfliktů probíhá mezi chlapci nebo dívkami? 00:33:24-8

Dívkami. 00:33:29-7

Kvůli čemu? 00:33:29-9

Tak to je takový všeobecný fakt, kluci si to prostě vyříkají a tím to hasne, ale ty holky to tak rychle nevyventilují a řeší to mnohem mnohem déle a krutěji. 00:33:49-3

A jakým způsobem? 00:33:48-9

No tam pak, vůbec se mi zdá, že holky více žalují, víc chodí žalovat, víc se cítí ukřivdění, jsou vlastně takové agresivnější. Protože, to takové nevinné štípání, kluk dá ránu, aby to bylo vidět, aby to bylo slyšet a aby to bylo cítit, ale ty holky jsou malé potvůrky a taky umí udělat oči a prostě jsou to holčičky no. 00:34:28-3

Dobrý, tak to je ode mě všechno, děkuji za rozhovor. 00:34:31-6

Já též děkuji. Jsem moc poctěna. 00:34:35-8

3. Rozhovor

Bakalářská práce socializace dítěte v mateřských školách, rozhovor číslo tři, datum 23. 2. 2017. 00:00:08-2

Tak nejprve bych se tě chtěla zeptat na pár osobních informací, na pohlaví, věk, studovaný obor, pozici v mateřské škole a praxi v mateřské škole. 00:00:23-9

No tak jsem žena, je mi 22 let, studovala jsem v Litomyšli pedagogiku volného času, nyní

pracuji na pozici učitelka v mateřské škole a praxi mám dva roky vlastně teď jedu třetí rok.
00:00:47-2

Tak teď bych se tě chtěla zeptat na metody prosociálních činností, a jako první otázku bych se tě chtěla zeptat, jaké metody prosociálních činností používáš ve školce? 00:01:05-7

No tak já si myslím, že prosociální činnosti učit různými způsoby, ve školce se nejvíce používá hra, ale podle mě děti napodobují a proto asi nejvíce používám nápodobu, protože děti si vlastně okoukávají od sebe, od učitelů, to jak se máme chovat, proto se snažím chovat ve školce tak, jak si myslím že, potom by se měly chovat ty děti a mezi další metody... a hodně používám příkladů, protože si myslím, že děti potřebují vidět nejen teoretickou část, ale i praktickou část a to je asi tak nejvíc tyhle dvě metody no, příklad, vyprávění nějakého příběhu nebo ukázky obrázků nebo něco takového. 00:02:16-3

Mohla bys popsat prosociální nebo socializační činnosti, které se objevují během dne ve školce? 00:02:24-5

Tak na začátku to je určitě, když děti přijdou do školky, tak je to od podání ruky po vlastně odchod ze školky, kromě nějakého toho slušného chování, poděkování, prosení nebo omlouvání se, pak je to určitě slušné stolování, je to vlastně hygiena, že se děti jdou umýt, že si zajdou samy na záchod, že si dokáží říct, je to nějaká komunikace mezi dětmi a učitelem, je to komunikace mezi sebou, mezi dětmi a já nevím no já si myslím, že ve školce ta socializační činnost vlastně probíhá ve všech činnostech, i v řízené činnosti i v činnosti, když se jde ven nebo když navštívíme třeba nějakou instituci nebo když navštívíme nějaké divadlo, muzeum, prostě cokoli no. 00:03:41-1

Děkuji, to bude stačit a vidíš nějaké výsledky těch prosociálních činností? Nebo nějaký příklad, který se ti osvědčil během praxe? 00:03:53-6

Tak já určitě výsledky vidím, i když tu praxi nemám tak dlouhou a myslím si, že je to třeba zrovna v oblékání dětí v tom, že čím jsou ty děti starší, tím se některé lépe oblékají, vlastně učí se tu hygienu, takže vlastně vidím ty výsledky no, když si jsou schopny potom třeba samy utřít zadeček nebo podobně no, takže jako jo. 00:04:32-1

Děkuji. A nějaký úspěch? [00:04:31-8](#)

Úspěch no, třeba pomoc kamarádovi, že se mi líbí, že některé děti prostě přijdou samy, nemusím jim říkat a opravdu těm kamarádům pomůžou třeba s oblékáním, nebo když si neví s něčím rady, někdy si myslím, že to třeba moc přínosné není, že by ty děti si to měly zkoušet samy, ale pokud je to potřeba, tak jsem za to ráda. [00:04:59-6](#)

Tak a teď se tě ještě zeptám na nějaké úskalí, jestli bys mohla říct v procesu socializace v dnešní době? [00:05:08-8](#)

No tak v socializačním procesu vidím úskalí v tom, že často se třeba mateřská škola nedokáže shodnout s rodiči, protože si myslím, že dnešní doba je velmi urychlená a děti už vědí mnoho věcí, které my jsme dříve nevěděli, neviděli a neměli potřebu dělat a ty rodiče prostě podle mě v některých případech nevyužívají úplně vhodnou výchovu dětí, nemají na ně čas a myslím si, že je hodně ovlivňují v tom, jací v té společnosti potom ty děti jsou. [00:06:00-0](#)

Děkuji a co je naopak přínosem pro výchovu a vzdělávání v mateřské škole? [00:06:06-4](#)

No tak přínosem pro mě je, že ve vzdělávání a výchově mají teď děti více možností se samy realizovat, že ta výchova je taková více individuální a myslím si, že i je větší nabídka činností, protože vlastně ty učitelky teďka jsou nejen v té škole propojené, ale jsou třeba i na internetu, existuje spousta stránek, ze kterých se dá čerpat inspirace, a to si myslím, že je pro ty učitelky třeba dobrý a vlastně ty děti to baví, když se dělají nové věci. [00:07:00-0](#)

A hodnotíš tu svoji práci při prosociálních činnostech spíše pozitivně nebo negativně? [00:07:08-7](#)

Jak kdy, protože ta práce toho sociální, těch činností je na strašně dlouhou dobu, protože ty děti se vyvíjí v té školce vlastně od dvou nebo od těch tří let a ta socializace není úplně hned na začátku vidět, takže je to individuální, někde třeba u staršího dítěte vidím, že se to úplně nevyvedlo a u mladšího, že jo a pak zase naopak, jako je to jak kdy no, ale myslím si, že děti jsou s těma činnostmi spokojené a že je baví se učit něco nového, ale pak to třeba ovlivňují právě třeba ty rodiče no, že vlastně děti jsou především v té rodině a ta by je měla socializovat, my jsme jakoby sekundární místo, kde vlastně dochází k nějakému tomu

ukotvení. [00:08:22-9](#)

Děkuji a dál bych se chtěla zeptat na socializaci dítěte v mateřské škole a doma. Tak první otázkou je jaký máš názor na povinnou docházku pro dítě v předškolním věku? [00:08:38-4](#)

Tak já povinnou školní docházku hodnotím velmi kladně, protože si myslím, že je velmi důležité, aby se děti v těch pěti, šesti letech dostaly do kolektivu dětí, protože potom by mohly mít právě problémy vlastně právě v tom socializačním procesu se začleněním do té společnosti mezi ty děti takže už jen kvůli tomu a myslím si že, je to docela dobrá myšlenka, protože vím, že některé děti prostě nejsou úplně rozvinuté, že ta školka je dále rozvíjí, že rodiče na to opravdu doma nemají čas a tady ve školce se prostě dělá spousta věcí, které těm dětem pomáhají, krom toho se dělá i diagnostika, kdy rodiče mají třeba jedno dítě a nevědí, že mají s dítětem problém, tak ve školce se to dá nějakým způsobem odhadnout, v čas se to zjistit, takže i kvůli odložení školní docházky si myslím, že to je dobře, protože ty učitelky s tím dítětem mají přecejenom kontakt než rodiče, dělají jiné věci s ním a poznají, jestli je to dítě zralé nebo není, takže já si myslím, že určitě je to dobrá věc no. [00:10:06-4](#)

A co podle tebe nejvíce to dítě ovlivňuje? [00:10:17-8](#)

Jako co myslíš konkrétně? [00:10:19-1](#)

Myslím, jestli ho ovlivňuje například prostředí nebo okolí nebo různé individuální zvláštnosti, dědičnost? [00:10:29-0](#)

No já si myslím, že hrozně hrozně moc ho ovlivňuje prostředí, ve kterém žije, což je teda zejména ta rodina a na druhé straně pak kolektiv, do kterého chodí, což je třeba ta školka, ale nejvíce ta rodina, protože ty děti prostě přijdou do školky už s nějakým základem z rodiny a je úplně poznat prostě to jak se chovají a od koho to mají, když potom vidíme ty rodiče nebo je tam poznat, že tam ta výchova není úplně taková, jak si my představujeme ve školce. Takže si myslím, že ten základ mají v rodině a potom my v té školce se to snažíme nějakým způsobem usměrňovat, tak aby to dítě došlo do té školy, aby vlastně došlo nějakým způsobem a jakoby dítě ovlivňuje úplně všechno, vlastně i dospělého člověka, ale nejvíc si myslím, že je to právě ta rodina. [00:11:39-5](#)

Takže si myslíš, že se dítě chová jinak doma a jinak ve školce? [00:11:43-1](#)

Jo mám s tím zkušenost, jedna maminka se ptala, jak je to možné že dítě se chová ve školce tak dobře, tak správně, že všechno dělá, neodmlouvá a doma se jí vzteká a možná je to tím, že ve školce je nastavená jinak ta autorita, že tam ty děti prostě poslouchají, vědí, že musí poslouchat a není jim jako ulevováno, prostě se striktně dodržují pravidla, pokud se nedodržují, je problém. A myslím, že ty děti to tak vnímají taky a že ty rodiče jak na ty děti nemají tolik času, že jim hodně ulevují v jistých věcech. [00:12:32-8](#)

Děkuji za odpověď a dál bych se chtěla zeptat, jak se ty děti chovají, když přijdou po prázdninách do školky? Jsou tam rozdíly? [00:12:39-5](#)

No jsou tam rozdíly, teda jak u koho, některým dětem nepříjde vůbec, že by někde byly a některé děti se chovají jako, no prostě probíhá znova ta adaptační část vlastně na začátku roku, kdy děti prostě si osvojují pravidla školkový, protože ty pravidla zase s tím mají problém, různé návyky, jak ta hygiena, stravování, oblékání, prostě je toho mnoho a ty děti to přes prázdniny zapomenou, třeba proto, že ty rodiče to po nich tolik nevyžadují. Je potřeba nastavit si nový režim zase od začátku. Plus teda ještě dochází k tomu, že se slučuje ten kolektiv znovu, protože přichází i nové děti. [00:13:38-5](#)

A napomůže podle tebe mateřská škola socializaci dítěte do budoucnosti? [00:13:43-7](#)

No já si myslím, že jo, protože nebo trošku v tom jsem skeptická, protože vidím, že přes to snažení se zlepšit vztah mezi dětmi, zlepšit chování některých dětí, že to je hrozně obtížné, protože člověk se snaží s nimi něco dělat a potom třeba přijdou po čase zase do školky třeba po těch prázdninách a je to hrozná degradace toho, co už zvládaly, že už tu věc prostě zase nezvládají, zase nezdraví, zase se neumí obléknout samy, protože je rodiče přes prázdniny zase oblékají, tak prostě mě to jako, doufám že jo, ale nejsem si tím úplně jistá. [00:14:40-1](#)

Takže jestli to dobře chápu, tak vidíš rozpor v socializaci v rodině a v mateřské škole. [00:14:45-9](#)

Určitě není to jenom o té důslednosti, ale i o výchově těch dětí. Někteří rodiče prostě dávají dětem tablety, aby měli od nich pokoj, a mně se tohle zrovna nelíbí, mně je 22 a jakoby

myslím si, že mám v některých věcech vyspělejší názor než ty rodiče, nemůžu říct, děti nemám, ale prostě myslím si, že děti si dokážou vyhrát i s kostičkami i s barvičkami a nemusí u toho mačkat prostě tlačítka a hrát playstation a já nevím co všechno. 00:15:34-4

Tak děkuji a dále se dostáváme ke třetímu okruhu otázek a budeme se zabývat otázkami, jakým způsobem je propojena vývojová psychologie s vývojem socializace. A hned na začátek bych se chtěla zeptat jak je podle tebe ovlivněna socializace vývojem dítěte? 00:15:56-1

Tak já si myslím, že socializace je vývojem dítěte určitě ovlivněna, protože každé dítě má své individuální zvláštnosti mimo jiné. A jak je to ovlivněno, no třeba můžu říct příklad třeba, máme slepé dítě, to je vlastně těžko začlenitelné do společnosti, musí se s ním pracovat jinak nebo máme hluché dítě, zase musí se s ním pracovat jinak, děti ho jinak přijímají, celá společnost si třeba dává pozor na to aby mu nějak emočně neublížilo a netýká se to jenom postižení, je to třeba už jen to že máme dvouleté děti, nebo tříleté děti to je jedno, malé děti, které nejsou tolik brány do společnosti, které si nehrají, ty se pak hůře začleňují. Nevím jako určitě to svůj význam má a krom těchto věcí si myslím, že je důležitá tělesná, fyzická stránka, prostě dítě, které neumí chodit nebo špatně se mu dýchá, je nějakým způsobem omezený tak má potom ty problémy zapojit se mezi děti a může to být třeba i po psychické stránce, třeba máme kluka, který prostě už by měl být vyžralý je mu čtyři a půl, vlastně už mu bude za chvíli pět a absolutně se nezapojuje do kolektivu, může to být způsobené i rodinou, protože, třeba tam je moc úzkostlivá maminka, která mu nic nedovolí a tak se ten kluk sám bojí, takže si myslím jakoby ten vývoj dítěte je velmi důležitý v socializačním procesu aby to dítě prostě vyžrávalo když to tak řeknu a aby se pak mohlo uplatnit vlastně v té společnosti. Tak nějak. 00:18:35-2

Aha, to bude stačit, děkuji a dále bych se chtěla zeptat, jestli bys mohla charakterizovat socializaci dítěte tříletého a šestiletého? 00:18:47-9

No tak, začlenění do společnosti dítěte tříletého spočívá v tom, že vlastně dochází k prvním kontaktům mezi vlastně dětmi, to je poprvé kdy přichází do školky a musí se nějakým způsobem do té školky a mezi ty děti a učitelky adaptovat a krom toho si myslím, že by dítě mělo ovládat nějakou sebeobsluhu, nemělo by se počůrávat a nemělo by nosit plínky a říct si co chce, pokud to tak není, nemyslím si že by bylo úplně ve svém věku socializované aby šlo

do školky, ale tohle si myslím, že to je pro to dítě ve třech letech primární. V šesti letech to dítě už musí uznávat autoritu určitě, protože se už připravuje do školy, už by mělo rozeznat to co je dobré a špatné, mělo by se naučit komunikace s dospělými, s kamarády, starat se o sebe, být samostatný a vlastně už si myslím, že ten socializační proces je na takové úrovni jako u dospělého člověka. 00:20:31-4

A setkala ses někdy s mladším dítětem, které jako předčilo socializaci staršího dítěte? 00:20:40-1

Ano setkala, myslím si, že to není výjimka, že je to časté a zase si myslím, že je to dané rodinným prostředím, protože zase měly jsme toho čtyřletého kluka, který se všeho bojí a nezapojuje a máme třeba dvouletou holčičku, která dělá cokoli, baví ji cokoli, povídá si i když moc nemluví, tak se snaží povídat s dětmi, hrát si s nimi, baví ji různé činnosti a je v kolektivu dětí více než ten kluk a nebo je to třeba v oblékání, vím o předškolácích, který prostě do teďka se nedokážou v klidu obléknout sami a potřebují, vyžadují pořád pomoci a to si myslím, že je také způsobeno tím, že je rodiče rozmazlují nebo nerozmazlují a malé děti to naopak zvládnou třeba rychleji než ostatní a tak, takže určitě jo. 00:21:52-6

A co podle tebe ta socializace obsahuje, co do ní spadá? 00:21:59-5

Tak, když si řeknu, že je to začleňování do společnosti, tak podle mě do toho spadá úplně všechno. U dětí to je vlastně na začátku to co jsem říkala, co se dělá v mateřské škole všechno, hygiena, oblékání, sebeobsluha, nějaká etika k lidem, vstřícnost a myslím si, že i někteří rodiče nemají socializaci úplně v malíku a že by se měli i od některých dětí učit a jakoby je to proces, který probíhá až do stáří do smrti, pokaždé to dítě dostává nějakou novou roli, třeba v kolektivu, pak se stane prvňákem, pak se dostane na střední školu, prostě je to celý život no. 00:23:14-4

Tak, ještě bych se tě chtěla zeptat na pár otázek, dokázala bys mi popsat rozdíl socializace mezi chlapcem a dívkou? 00:23:24-8

Dokázala, já bych řekla, že chlapci jsou takový víc tvrdí a holky jsou jemnější a v socializaci ty chlapci se začleňují, já si myslím, že se začleňují všichni stejně, že je to spíš takový individuální taky právě jakým vývojem o dítě prochází, jestli má doma nějaké

problémy, jestli tam je třeba zase ta úzkostlivá matka nebo jestli může mluvit, jestli má vyvinutou řeč, tak si myslím, že se děti socializují hlavně podle toho svého vývoje, ale jinak si myslím, že se socializují tak nějak na stejno, ale mají jiné povahy, chlapci jsou takový, když mají nějaký problém, tak to řeší spíše ručně a holky jsou takové škodolibé mezi sebou, že jsou takový ježibaby ukecaný. 00:24:46-6

Takže a vidíš nějaký rozdíl v přijímání těch sociálních pravidel zase mezi dívkou a chlapcem? 00:24:54-8

No myslím si, že je to zase daný výchovou doma, pokud rodiče si dítě nějak od začátku nastaví, že děti prostě budou poslouchat a vychovají je tak jak si myslím, že by je měly vychovat, tak ty děti potom přijímají ty sociální pravidla jednodušeji, protože už je mají navyknuté úplně od mala, ale myslím si, že ty kluci více ty pravidla porušují než holky, že holky jsou takový víc že si říkají to se nesmí a jsou takové víc ostýchavější v tomhle a kluci si myslím, že jakoby mají rádi takový to dobrodružo. 00:25:46-7

A jak ty děti reagují v kolektivu? 00:25:52-1

No já si myslím, že si děti dokážou dobře vyhrát, je potřeba aby měly pořád nějakou činnost jinak pak třeba dochází k nějakým konfliktům a že jsou mezi dětmi velké konflikty, třeba kvůli hračkám a nebo se třeba mlátí a dělají třeba různé ty nesociální věci, ale my se to ve školce snažíme nějakým způsobem řešit, pokud si to dítě nevyřeší samo, což je hodně často, protože děti chodí hodně rádi taky žalovat, tak potom už zasahujeme i my, protože některé věci si už děti nezvládnou samy vysvětlit, ale jinak si myslím, že pokud je učitelka vede ke kamarádství, pokud se v průběhu té školní docházky stmeluje ten kolektiv různými činnostmi, prosociálními, tak děti mezi sebou si pomáhají a nemají problémy. Ta asi tak. 00:27:05-1

Děkuji a teď bych se chtěla zeptat na poslední otázku, jestli má přátelství vliv na socializaci dítěte. 00:27:11-5

No určitě, protože přátelství je vlastně vztah mezi dvěma lidmi a už to, že to dítě si ten vztah k někomu vybuduje, to si myslím, že je velký přínos pro společnost, protože když dokáže mít vztah s jedním člověkem, dokáže pak přijmout i vztah s druhým a když má třeba kamaráda, tak není sám, má možnost se vžít do jeho situace, má možnost s ním komunikovat, hrát si a no

je to prostě důležitý no, já nevím. Společnost by měla být stmelená a ty kamarádi, když jsou dva, tak jim je líp. 00:28:07-7

Dobře, to je ode mě vše, děkuji za rozhovor a za čas. 00:28:12-8

Taky děkuji. 00:28:14-9

Pozorování

Pozorování 1.	Dne: 21. 2. 2017, počet pozorovaných: 10+1 (děti+učitel)
Popis a problematika řízené činnosti	<p>Týdenní plán byl zaměřen na téma: „Slušné stolování“. V mateřské škole se ten den sešlo celkem deset dětí, jelikož bylo hodně dětí nemocných. Na počátku řízené činnosti si učitelka svolává děti do kroužku, některé děti neposlouchají hned, ale po několikátém upozornění učitelky se ke všem přidají. Aby učitelka děti stimulovala k činnosti, zadala jim pokyn k počítání dětí a to děti velmi bavilo. Jeden dostal spočítat dívky, druhý spočítat chlapce atp. Některým bylo dokonce líto, že na ně nevyšla řada. Po počítání učitelka dětem pověděla, co se bude dít, o čem si celý týden budou povídat a přinesla si i plyšovou kočičku Justýnku, která je ve třídě velmi oblíbená. Bylo to poznat jen z toho, že učitelka pověděla, že kočička děti obejde a pohladí, když si pěkně vyslechnou pohádku o stolování.</p> <p>Pro děti je velmi důležitá motivace, v tomto případě na děti působí hodná kočička Justýnka, a také pohádka, která dále vede děti k dalším činnostem.</p> <p>Pohádka byla o holčičce, která šla poprvé do restaurace, děti u ní ležely na zemi se zavřenýma očima a krásně všechny poslouchaly a vydržely bez rušení ležet. Za odměnu je paní učitelka obešla s Justýnkou a pohladila je. Potom se najednou stal zázrak a Justýnka se začala děti vyptávat na otázky typu:</p>

	<p>„jak se sedí u stolu? Mlaskáme při jídle? Srkáme polévku? Mluvíme při jídle?“ Děti na otázky Justýnky pohotově odpovídaly a předháněly se v odpovědích, ve školce, ale mají pravidlo, že pokud mluví jeden, tak nemluví druhý. Proto se i některé děti začaly hlásit a paní učitelka je vyvolávala. Poté, co se kočička optala na všechny otázky, co chtěla, řekla paní učitelka dětem, že by si to slušné stolování mohly samy vyzkoušet, a také, že jim paní kuchařka udělala překvapení. Děti si šly s nadšením umýt ruce a už vyčkávaly, co se bude dít. Paní kuchařka jim připravila mističky s pomazánkou a nakrájela jim na půlku housky a děti si mohly svoji svačinu připravit samy, což pro ně byla velká změna, každý den totiž mají svačinu připravenou již z kuchyně. Učitelka dbala na bezpečnost, ukazovala dětem, jak se maže houska a jak si nakrájet okurek. Poté jim ještě připomněla, jak se u stolu sedí a zahrály si na správnou restauraci.</p>
Zájem o činnosti	Pro děti zábavná činnost, velký zájem o nové zkušenosti.
Metody vzdělávání	Metoda: komunikační a vyprávěcí, otázka a odpověď, velká motivace dítěte pomocí oblíbené plyšové kočičky Justýnky, dále pak metoda nápodoby, kdy učitelka ukazovala, jak se správně maže houska a krájí okurek.
Cíle činností	Osvojení si správných sedacích návyků dítěte, zamyšlení se nad tím, jak je slušné sezení u stolu důležité, časté odpovědi dětí byly, že se nesmí povídat, protože by nám mohlo zaskočit nebo třeba protože to ruší ostatní okolo nás. Takže také vnímání okolního světa se stalo cílem. Dále se děti při této činnosti učily spolupráci a pomoci kamarádovi, například si ukazovaly, jak se krájí okurek a jak se maže houska samy navzájem.
Hodnocení činností	Učitelka sama zhodnotila činnost kladně už z důvodu, že při běžné svačině děti jídlo nedojídají, ale po této činnosti zmizely všechny housky, což znamená i to, že si váží vlastní práce. Bylo

	to pro ně něco nového, co je zaujalo. Hrály si na velké „pány a dámy“, povídaly si i o tom, co se děje po jídle, že se musí zasouvat židle a jít se znovu umýt, takže se do této činnosti prolnula i pravidla, která mají stanovená v mateřské škole.
Zvládnutí činností	Činnost zvládnuta všemi dětmi, malým dětem potřeba pomoci při samoobsluze u stolu, velké se učily nápodobou. Chlapci i dívky zvládaly činnost nastejno, některé děti tuto činnost znaly z domácího prostředí, zejména dívky.
Poznámky	Mimo řízenou činnost velmi hlučný kolektiv, nízké sebevědomí, jeden se snaží překřičet druhého. Velmi silné osobnosti, každý je něčím specifický. Učitelka se snaží namotivovat všechny děti.

Pozorování 2.	Dne: 13. 3. 2017, počet pozorovaných: 8+1 (děti+učitel)
Popis a problematika řízené činnosti	<p>Řízená činnost byla podmaněna týdennímu plánu s názvem: Domácí zvířátka. Po příchodu dětí do třídy sluníček si společně s paní učitelkou řekly básničku s pohybem na pozdrav, která sloužila k upozornění dětí na to, že už by se měly zklidnit a poslouchat, co se bude dít.</p> <p>Činnost byla prováděna v KK- komunitním kruhu, z důvodu rovnosti mezi dětmi, a také protože tak na sebe nejlépe všichni vidí. Řízená činnost se dělila do několika činností:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Otázka- Jaké znáte domácí zvířata- (k zamyšlení)- odpovídaly po kruhu všechny děti až na malého tříletého chlapce. 2. Ukázka obrázku se zvířátky-otázky: (kde zvířátko žije, co má za potravu, jak se jmenují mláďata, zda je něčím

	<p>užitečné, jak vypadají)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Hra čarování do zvířátek + počty- učitelka řekne dva, musí se dvě zvířátka chytit za ruce. 4. Hra jak dělají zvířátka 5. Hra, najdi si zvířátko k sobě podle zvuku, které vydává 6. Vytleskávání zvířátek
Zájem o činnosti	Zájem o činnost zpočátku velký, postupně upadá, proto učitelka zvolila na odreagování pár her, které byly přínosem a pro uchopení celé činnosti. Chlapci se mezi sebou v kroužku strkají (6 let), holčičky paní učitelku vyrušují poznámkami: „máte hezké náušnice“. Děti mohou z kroužku odcházet na toaletu a pro kapesníky. Na počátku chaotické, při ukázání obrázků zbystření.
Metody vzdělávání	Metoda: ukázka obrázků, otázka a odpověď, hra.
Cíle činností	Činnost trvala přibližně 30 minut. Cíle: Seznámení se životem domácích a hospodářských zvířat, užitečnost, procvičení pohotovosti, vyjadřování počtů- předmatematická představivost, správná komunikace v kroužku, procvičení rytmu. Hodnocení: kladné, splnění cílů, rozloženo do více dnů.
Hodnocení činností	Na konci činnosti učitelka zhodnotila práci dětí kladně, ale také upozornila na věci, které se jí nelíbily, jako např. skákání do řeči, válení se po zemi.
Zvládnutí činností	Tříletý chlapec jen přihlíží a poslouchá ostatní děti. Čtyřleté holčičky nevydrží sedět a valí se po zemi. Když učitelka vidí, že se děti nesoustředí, nabídne kompromis, ukáže poslední zvířátko a poté si zahrají hru. Snaží se zapojit i malého tříletého chlapce, který neumí moc mluvit a proto vydává alespoň zvuk zvířátka. Všechny činnosti byly komplexně zvládnuty, zajímavé však bylo, že jeden chlapec předškolák téměř neodpovídal. Spíše seděl a poslouchal.

Poznámky	Při ukázání obrázků zvířat spatřuji zbystrnění dětí. (motivace)
----------	---

Pozorování 3.	Dne: 22. 3. 2017, počet pozorovaných: 15+1 (děti+učitel)
Popis a problematika řízené činnosti	<p>Třetí pozorování proběhlo dne 22. 3. 2017, týdenní plán obsahoval téma: Když jaro zaťuká. Počátek činnosti byl motivován písní: Velké kolo uděláme, při kterém se děti sběhly do kroužku a chytily se za ruce. Bylo vidět, že děti ví, co mají dělat. Působí to jako smluvené pravidlo či rituál. Po konci písničky si děti sedly k paní učitelce na zem (opět v kroužku). A paní učitelka se ptá na otázku, co se děje na jaře. Starší děti se hlásí, ale ostatní je navzájem přerušují a vykřikují. Malé děti nevydrží v kroužku sedět, ale válejí se po zemi, leží, vrtí se.</p> <p>Paní učitelka přinesla dětem celkem tři jarní obrázky a zeptala se co je na obrázku za roční období, což bylo pro děti velký problém, vůbec se nad tím nezamyslely, spíše jen vykřikovaly, jen aby něco řekly. Dokonce ani předškoláci nepoznali, že na všech třech obrázcích je období jaro. Jedna holčička předškoláčka řekla, že tam je zima. Proto musela paní učitelka se zeptat dětí, co je nyní za období a zopakovat si co se na jaře děje, až poté pětiletá holčička všem oznámila, že je na obrázkách všude jaro. V tomto případě bylo cílem dovést děti k logickému a kritickému myšlení. Další z činností bylo opakování jarních květin, které na jaře rostou, tato činnost byla pro děti zajímavá, všechny se hlásily a pojmenovávaly i obrázky květin, které učitelka ukazovala. Závěrem této činnosti byla píseň, kterou děti zpívaly minulý rok maminkám, ke dni matek. Paní učitelka zpívala, ale děti si nevzpomněly na text písně: Uvívíme věneček, každí dítě si mělo vybrat jednu jarní květinu a po příchodu učitelky za</p>

	<p>doprovodu zpěvu jí učitelce povědět a zapojit se do hada a zpívat s učitelkou. Malé děti se také zapojují do hry, ale za pomoci paní učitelky vymýšlí názvy kytek (3) roky individuální přístup.</p> <p>Další nabídkou činností byly orf. nástroje, které děti velmi zaujaly, pro všechny děti nejpřitažlivější nástrojem byl triangl, činely a tamburína. (konflikty, chtěly si to vyměnit, nemohly se dohodnout, smutek). S nástroji procvičení dvou rytmů na píseň: Na jaře.(Jediný kdo si nešel pro nástroj, byl chlapeček čtyři roky, mimo stojící role, ke všemu se musí postrkovat) Podstatné bylo, aby si děti na nástroje zahrály samy, jak chtějí, a poté se věnovaly doprovodu písně. Na počátku problém udržet dva rytmy, ale u starších dětí ke konci velký pokrok. Malé 3 roky staré děti hrají na nástroj a nezpívají, jen poslouchají. Na konci činnosti proběhla pochvala, za hraní a zpěv. Ke konci už roztěkanost.</p>
Zájem o činnosti	<p>Zájem o činnost byla velká, i když se ve větším kolektivu hůře držela pozornost a to zejména menších dětí, které nevydrží tak dlouho sedět a poslouchat. U starších dětí bylo vidět, že už znají metodu hlášení a menší děti to od nich okoukávaly. Nejvíce děti zaujala vlastní hudební tvorba, do které se zapojily všichni a byly pozorní a také pohybová a hudební hra věneček, kde každé dítě čekalo, až na něj přijde ve hře řada.</p>
Metody vzdělávání	<p>Metody činností proběhlo více: často se použila metoda otázky a odpovědi, ukázky obrázků, ukotvení tématu pomocí písní, motivace pomocí nástrojů a pohybové hry.</p>

Cíle činností	Hlavním cílem bylo ukotvení pojmů, které již děti znají a to zejména názvy a poznávání jarních květin, dovedení dětí k vlastnímu logickému myšlení, spolupráce dětí při hudebně pohybové hře, také komunikace s dospělým a dětmi v komunitním kroužku, rozvoj sluchových dovedností.
Hodnocení činností	Hodnocení činnosti v závěru kladné, nejprve problém dovést děti k logickému myšlení, nakonec se to povedlo, všem se činnosti líbily.
Zvládnutí činností	Činnosti byly zvládnutelné malými i velkými dětmi ve věku od 2,5 až 6 let, malé děti se slovně moc nezapojují, ale učitelka se snaží jim dávat prostor, vyjádřit se. 4 roky starý chlapeček se musí do všeho povzbuzovat a zapojovat, jinak by byl tam, kam bychom ho postavily. Malé děti měly celkem problém vydržet sedět. Čím větší kolektiv tím více se děti rozptylují

Pozorování 4.	Dne: 28. 3. 2017, počet pozorovaných: 15+1 (děti+učitel)
Popis a problematika řízené činnosti	Pozorování proběhlo dne 28. 3. 2017 za přítomnosti patnácti dětí. Činnost byla prováděna individuální prací dětí motivovaná cvičením podle Míši a vyprávěním o hasičích. Děti měly za úkol namalovat do hasičské soutěže cokoli z požární ochrany, např. oheň, hasiče, hasičské auto, hasiče při zásahu apod. Učitelka si volá děti postupně po třech dětech, aby se jim mohla více věnovat, poté už přivolává více dětí, kvůli časové tísni. Dává jim na výběr mezi malým a velkým formátem. Nebylo to úplně pravidelné, ale většina předškoláků měla velký formát a většina malých dětí si vybrala formát

menší. Cílem bylo, aby děti zaplnili čtvrtku, tudíž si každý vybral podle toho, jak moc se chce ukázat. Další volbou pro děti bylo, zda chtějí sedět u stolu na židli nebo na zemi. Většina dětí volila na zemi, protože je to pro ně zajímavější. Nejprve si děti nakreslily obrázek fixami a poté domalovávaly vodovými barvami. Jako předlohu jim učitelka nabídla i polštářek ve tvaru hasičského auta. V ranním komunitním kruhu si děti povídaly, jak hasičské auto vypadá a co vše hasiči s sebou vozí. Předtím, než začaly děti kreslit vodovými barvami, se učitelka snažila dovést děti k tomu, aby si uvědomily, co je potřeba k barvení těmito barvami. Zase zde poukazuji na otázku a odpověď, děti si musí sami logicky vydedukovat co je k práci potřeba.

Tím že práce byla vedena skupinově, což znamená, že jedna půlka třídy si hrála na koberci a druhá půlka pracovala, a poté se vyměňovali, způsobilo to značný chaos ve vzdělávacím procesu, nýbrž neustále někdo chodil z koberce za paní učitelkou a něco potřeboval. Učitelka nechává volnost ve fantazii, ale apeluje na to, aby byla čtvrtka celá zabarvená a plná. Většina dětí se rozhodla namalovat auto, jenom jedna holčička se pustila do ohně. Učitelka se dětí ptala, co kreslí, aby si to uvědomovaly a také upozorňovala na bezpečnost před ohněm. Pro většinu dětí bylo podstatné namalovat určitý obrázek, určitou věc, ale měly problém s detaily okolo, muselo se jim neustále připomínat, že auto nelétá ve vzduchu, že nebe není jen nahoře, že sluníčko by nemělo být jen bílé atp. Menší děti od 3-4 let se nedrží postupu, předškoláci mají už nějakou představivost o realitě a reálném světě, mladší děti malovaly své fantazijní představy, například žluté hasičské auto, nebo hasičské

	auto, které vypadalo jako traktor a byl puntikátý.
Zájem o činnosti	Zájem o činnost přiměřená „ prostě to braly tak že se teď maluje a šly malovat“. Ale snažily se.
Metody vzdělávání	Metoda povídání, ukázka polštáře ve tvaru hasičského auta, dovedení k práci pomocí otázek, vysvětlení postupu práce (nejprve fixy, poté vodové barvy).
Cíle činností	Cílem bylo nakreslit obrázek k tématu, dovést děti aby využily celou plochu a poznaly reálný obraz světa. Dále tato činnost vedla ke zkvalitnění jemné motoriky, rozvoji fantazie a představivosti, měla dovést i k logickému myšlení a samostatnosti práce, dále také vedla k povědomí o používání vodových barev a fix. Podstatná byla také konverzace o bezpečnosti dětí při požáru a zopakování si tísňových čísel.
Hodnocení činností	Hodnocení činnosti je z mého pohledu kladné, děti splnily zadání. Na konci činnosti zhodnocení a popis obrázků dětmi.
Zvládnutí činností	U malých dětí přetrvává fantazie nad realitou. Velké děti se reality ujaly dobře. Dvouleté děti se malování obrázků neúčastnily, vytvářely jiné činnosti k rozvoji motoriky.

Pozorování 5.	Dne: 30. 3. 2017, počet pozorovaných: 15+2 (děti+učitel)
Popis a problematika řízené činnosti	Pozorování probíhalo dne 30. 3. 2017. v počtu patnácti dětí, činnost byla vedena dvěma učitelkami. Při řízené činnosti probíhal nácvik besídky pro maminky ke Dni matek. Byla to údajně teprve 4. Zkouška divadla O Kohoutkovi a slepičce, proto se dětem hodně radilo, co se má dělat, kde se má stát a co se má zpívat nebo říkat.

Zájem o činnosti	Kolektiv byl hlučný, děti mají role rozdělené většinou do dvojic podle jejich schopností. Buď se dělily na malé dítko se starším, kvůli vzájemné podpoře nebo dvě děti malé, ale jedno z nich je průbojnější než druhé. Při hře divadla seděly děti v půl kruhu a opět byl hluk ovlivněn tím, vedle koho děti seděly.
Metody vzdělávání	Pokud děti neznaly slova textu, učitelky jim to předčítaly a děti poté opakovaly. Metoda učení písni a básni byla tedy nápodobou a opakováním. Zprvu měli děti o činnost velký zájem, ale pokud si dohrály svoji roli, většinou jejich pozornost odpadla, na což upozornila i paní učitelka, která jim řekla: „tebe jsme vyslechli, tak dej prostor i jiným“.
Cíle činnosti	Děti se tedy učily i toleranci a trpělivosti před svým výstupem. Protože většina rolí byla ve dvojicích, bylo cílem naučit děti i ve dvojici spolupracovat. Bohužel jsem spolupráci u dětí neshledala, většinou byl slyšet je starší nebo dominantnější z dvojice dětí, který by měl podpořit a počkat na kamaráda. Hlavním cílem však bylo naučit se texty písni a básni na besídku. Při hraní divadla se děti učily zejména pozornosti, protože si měly pohlídat, kdy přijdou na řadu.
Hodnocení činností	Na této činnosti se mi líbilo, že i když jde jen o nácvik besídky, dá se v této činnosti najít spoustu prosociálních činností, kterým se děti v průběhu školní docházky učí. Hodnocení činnosti bylo kladné, děti si na konec zatleskaly, ale paní učitelka s nimi promluvila i o jejich rozjívenosti, pohrozila jim zrušením divadla. Což rozlítostnilo zejména holčičku (4 roky) od které pak lítost a smutek přešla na ostatní holčičky (identifikace, nápodoba).

Zvládnutí činností	Rozjivenost dětí zejména mladších, nebo také, že pořádně neznají svůj text a pohádku. Nejlépe šlo hraní své role předškolákům a pak zejména holčičkám, které se do role dokázaly položit. Chlapcům se povídat básničky a zpívat písničky moc nechtěly. Paní učitelka je musela neustále vybízet k činnosti a motivovat děti k tomu, že každá postava dostane určité rekvizity. Dvouleté a tříleté děti (holčička a chlapec) se do divadla taky zapojují, ale mají role bez mluvení, avšak je pro ně připravená píseň, při které můžou tančit, což se jim velmi líbilo a bez problémů se do činnosti zapojili.
--------------------	---

Pozorování 6.	Dne: 7. 4. 2017, počet pozorovaných: 12+1 (děti+učitel)
Popis a problematika řízené činnosti	<p>Vyrábění kroupnaté slepice. Paní učitelka ukázala slepičku, kterou budou děti vyrábět. Děti v komunitním kruhu se zájmem poslouchají a při otázkách paní učitelky se překřikují, proto paní učitelka vyvolává jen ty, co se hlásí, aby poukázala na správnost chování. Práce byla motivovaná přípravou na výstavu pro rodiče a hádankou: „Jak dělá slepička?“ Děti si v komunitním kruhu povídali o slepičkách, kuřátkách a kohoutech. Práce tedy probíhala formou skupinové práce.</p> <p>Po instrukci aby šli předškoláci chystat stoly na výtvarnou práci, nachystali předškoláci ubrusy na stůl a oblékaly si samy zástěry. K dalšímu pokynu vyzvala učitelka otázkou: „Co je potřeba k tomu, abychom mohli malovat barvami?“ Pětiletá holčička odpověděla: „Vyhrnuté rukávy.“ Poté, co všechny děti usedly ke stolu, začala paní učitelka rozdávat předem připravené vystříhnuté oboustranné slepice, které děti začaly otvírat a dělat s nimi neplechu. Proto paní učitelka děti napomenula a začala rozdávat fix. Fix bylo</p>

	<p>málo, a tak jim řekla, aby si je mezi sebou propůjčovaly, ale děti působily nedočkavě a několikrát paní učitelce řeky, že fixy postrádají. Při čekání na fixy dělají hluk. Fixy se měly použít pouze na oko a křídlo z obou stran slepičky, což děti dodržely. Pokud měl někdo hotovo, dostal před sebe korek, barvu a štětec a započal pomalovávat korek štětcem a následně tiskat. Jelikož děti dostaly tři barvicí úkoly (oko a křídlo fixem, kropenaté tělo korkem a červený hřebínek a zobáček štětcem) a každý měl jiné tempo, vznikl tak značný chaos, kdy neustále někdo vykřikoval: „už to mám.“ Při tiskání slepičky korkem mají děti tendenci k dokonalosti vytisknutí, přitom jde učitelce o to, aby se korek neobtiskl celý, jinak by slepice ztratila kropenatost. Děti, které přecházejí do další činnosti, poté radí ostatním, jak to mají dělat.</p>
Zájem o činnosti	Práce byla pro děti velmi atraktivní, většinou je práce baví, pokud jde o novou techniku, což s korkem bylo.
Metody vzdělávání	<p>Otázka odpověď</p> <p>Motivace ukázkou výrobku</p> <p>Motivace: příprava na výstavu</p> <p>Práce samostatná, ale vzájemná pomoc mezi dětmi</p> <p>Komunitní kruh, povídání o slepicích</p>
Cíle činností	<p>Splnění instrukcí</p> <p>Vedení k samostatnosti</p> <p>Pomoc mladším dětem</p> <p>Rozvoj jemné motoriky</p>
Hodnocení činností	Často děti zapomínaly na domalování červeného hřebínku a zobáčku. Když paní učitelka dala malé holčičce instrukci: „dodělej ten vršek“ (myšleno, dodělej hřebínek a zobák, holčička (3) zabarvila celou slepičí hlavu červeně, zde je vidět, že je potřeba většího dozoru u malých dětí. Děti si po sobě uklízely svá místa, vymývají štětce, kelímky a uklízí

	zástěrky.
Zvládnutí činností	Činnost zvládnuly děti od 2 do 6 let bez rozdílu, malé děti potřebují přesnější instrukce.

Pozorování 7.	Dne: 18. 4. 2017, počet pozorovaných: 18+1 (děti+učitel)
Popis a problematika řízené činnosti	Dne 18. 4. 2017 se děti z mateřské školy vypravily do divadla v Rychnově nad kněžnou. I tato činnost je brána jako činnost řízená. Děti se v mateřské škole měly sejít dříve než obvykle a už od rána povídaly o tom, jak mají sebou batůžky a pláštěnku. V ranním komunitním kruhu si paní učitelka s dětmi povídala o tom, jak se v divadle lidé chovají a co naopak nesmí dělat. Děti se hlásily a povídaly společně s paní učitelkou (nejvíce předškoláci a děti okolo 5 let). Dále mluvili o cestě autobusem, a o tom, jak si má každý hlídat svoje věci, batoh, čepice atp. Divadlo bylo zaměřené na téma: Zvířátka ze statku. Hráli ho dva pánové, což pro děti bylo milé zpestření mezi těmi všemi učitelkami. Divadlo bylo pro děti jak zábavné, tak poučné. Mnoho věcí děti již znaly, a odpovídaly hercům na otázky.
Zájem o činnosti	Zájem o divadlo byl velký, děti se na něj moc těšily, což bylo patrné jen z ranního povídání s učitelkou MŠ. Divadla se účastnily jak malé, tak i velké děti. Když jsme přijely, myslela jsem, že malé děti nevydrží sedět hodinu na místě a koukat na pohádku, ale naopak je to natolik zaujalo, že vydržely. Pohádka byla pro děti legrační. Cesta autobusem byla dětmi brána jako dobrodružství.
Metody vzdělávání	Příběh o dobru a zlu, pohádka, která poukazovala na to, že na všechnu špatnost světa se jednoho dne přijde.
Cíle činností	Držení pozornosti, tolerance k ostatním dětem, slušné chování v divadle i v dopravním prostředku, zodpovědnost za svůj majetek. Opakování si faktů o domácích zvířatech.

Hodnocení činností	Dětem se divadlo líbilo, dodržovaly pravidla, na kterých se s dětmi domluvila paní učitelka při ranním komunitním kruhu.
Zvládnutí činností	Malé i velké děti zvládly cestu i divadlo výborně a bez rozdílů.

Pozorování 8.	Dne: 19. 4. 2017, počet pozorovaných: 10+1 (děti+učitel)
Popis a problematika řízené činnosti	Do řízených činností se nezařazují pouze společensko-vědní okruhy, ale například také pohybové činnosti, jednu takovou činnost jsem mohla pozorovat, dne 19. 4. 2017. Činnost byla motivována novým cvičebním náčiním. Děti měly možnost chodit po klikaté látce, lézt ohnivým kruhem, obíhat hadí kužely, plazit se po dřevěné lavici a nakonec přeskakovat koňské překážky. Děti motivovaly názvy překážek, najednou pro ně byly atraktivnějšími. Dostaly také úkol vše splnit bez jediné chybičky. Kdo se např. dotkne zapáleného kruhu, musel se vrátit na konec řady. Na počátku tuto činnost paní učitelka pozorovala a dbala na to, aby alespoň první kolo dělaly děti vše co mají správně. V dalších kolech už to neuhlídala. Na počátku činnosti byly děti svolány k paní učitelce a ta vyzvala jednoho ze starších chlapců, aby dětem ukázal, co se kde bude dělat. Vysvětlovala jim každý krok a pak děti vyzvala, aby se zařadily do fronty a mohli začít. V tu chvíli se děti začaly předhánět a strkat, hlavně chlapci, (chtěli jít první). Na to učitelka reagovala tím, že je poslala na konec řady.
Zájem o činnosti	Zájem o pohybové činnosti mají děti velký, baví je zejména adrenalin a prožívají pohybové hry nebo opičí dráhu jako by šlo o jejich život.
Metody vzdělávání	Motivace novým náčiním a záhadným pojmenováním trasy, kterou děti procházely.

Cíle činností	Rozvoj hrubé motoriky, spolupráce a pomoc menším, vývoj zdravé soutěživosti a soustředěnosti.
Hodnocení činností	Pohybové hry děti baví.
Zvládnutí činností	Do činnosti se zapojily všechny děti. Malým dětem učitelka pomáhala s přechodem po lávce, a pokud bylo pro dítě něco těžkého, zlehčila mu podmínky. Holky i kluci zvládali činnost nastejno. U dívek bylo spíše pozorováno, že se snaží vše dělat správně. Chlapci to brali více jako závod. Na konci činnosti děti pomáhaly paní učitelce se sklizením opičí dráhy.